

Meno a priezvisko, škola:

Hodnotili:	Súčet bodov:
------------	--------------

Gymnázium Jána Adama Raymana, Mudroňova 20, Prešov

Test na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry

9. mája 2023

**Pokyny k testu na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry
(štvorročné štúdium)**

Pozorne si prečítajte ukážky a zadania.

*Odpovede vpisujte na vyznačené **miesta priamo do testu.***

*Pri otázkach s výberom odpovede svoj výber **zakrúžkujte.***

*Pri otázkach s otvorenou odpoveďou **dbajte na pravopis.***

Ak sa pomýlite, pôvodnú odpoveď ~~prečarknite~~ prečiarknite a vedľa dopíšte novú.

Držíme vám palce!

Tu nepísať!

1. Doplňte chýbajúce písmená a interpunkciu.

Na úvod musím povedať že som nikdy nechcel byť učiteľom

Moja mamička bola učiteľko_ (_lovenský jazyk – _udobná výchova).
T_m sa to vysvetľuje. Dokonca učila aj mňa.

Celý život niekoho učím. (Najčastejšie sám seba.) V deviatej triede som čítaním pod lavicou (beatnici, Mitana, Osamel_ bežci, Válek) „učil“ prepadlíkov a in_ch výtržníkov obľúbiť si poéziu a literatúru vôbec.

Aj vojenčinu za bývalého režimu som mal pedagogickú: celý rok som „učil“ _ómskych chlapcov čítať, písať, počítať, to, že je _emeguľa guľatá (dnes to opäť nie je isté, však?) a že prezidentom už dávno nie je Klemen Gotvál ani Gustáv Huska.

Môj najv_čší pedagogický úspech bol žiak Žiga, ten, čo sa pri preberaní žoldu podpisoval X X X. Po čase som ho pristihol ako pod lavicou píše 20-stranový list s_úbenici do osady.

Po tejto škole života som pokračoval v impulzívnom + intuitívnom + improvizovanom vyučovaní ďalej: „učil“ som mimoriadne talentované deti, žiakov na základných školách, deti s diagnózo_ autizmu a Aspergerovho s_ndrómu, senioro_ v univerzite III. veku, „učil“ som maturantov, podnikateľov, autorov, učiteľov...

Po št_r_dsiatke, keď som pocítil pru_kú potrebu učiť samého seba som si urobil doktorát, a pri tej príležitosti som tri roky prednášal na _ysokej škole. Občas pr_jmem pozvanie zo škôl a pr_dem „odučiť“ látku, o ktorú ma požiadajú.

(D. Hevier: Kreatívne a inovačné vzdelávanie v literatúre – skrátene)

V Bratislave ukradli 32 obrazov za vyše 250-tisíc eur

Zlodej odcudzil umelecké diela z administratívnej budovy na Galvaniho ulici v Bratislave.

BRATISLAVA: V nedeľu neznámy páchatel' ukradol 32 umeleckých obrazov rôznych veľkostí v hodnote 256 900 eur. „Doposiaľ neznámy páchatel' vošiel dňa 16. 04. 2023 bez použitia násilia do priestorov administratívnej budovy na Galvaniho ulici. V jednej z miestností doposiaľ neznámym predmetom poškodil sadrokartónovú stenu, ktorá oddeľovala miestnosť od vedľa nej situovaného ateliéru, do ktorého následne vošiel,“ informovala dnes krajská polícia na sociálnej sieti.

Nielen obrazy

Uviedla, že okrem obrazov odcudzil aj horský bicykel zn. Scott, paddleboard, ohrievač a vlhkomer. „Celková škoda, ktorá bola v tomto prípade spôsobená, bola vyčíslená na 256 900 eur,“ priblížili muži zákona.

„Zo strany vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave bolo začaté trestné stíhanie vo veci obzvlášť závažného zločinu krádeže. Vo veci prebieha intenzívne vyšetrovanie ako aj pátranie po páchateloch a odcudzených veciach,“ ubezpečuje polícia.

So žiadosťou o pomoc sa obracia aj na verejnosť, aby jej pri pátraní po odcudzených obrazoch ľudia pomohli. „V prípade, ak občania disponujú informáciami, ktoré by viedli k vypátraniu umeleckých obrazov zobrazených na priložených fotografiách, touto cestou ich žiadame, aby nás kontaktovali prostredníctvom bezplatného čísla polície 158, prípadne tak urobili formou súkromnej správy na FB Polícia SR Bratislavský kraj,“ apelujú policajti na obyvateľov.

(<https://www.aktuality.sk/>)

2. Uvedte, k akému slohovému postupu zaradujeme ukážku č. 1.

3. Uvedte, z koľkých viet sa skladá nasledujúce súvetie.

Celková škoda, ktorá bola v tomto prípade spôsobená, bola vyčíslená na 256 900 eur.

4. Z posledného odseku ukážky č. 1 vypíšte tri synonymá slova *verejnosť*.

5. V ktorej možnosti sa nachádza *združené pomenovanie, odvodené slovo a zložené slovo*? Na poradí nezáleží!

A) krajské riaditeľstvo, zlodej, zločin

C) horský bicykel, vlhkomer, ohrievač

B) administratívna budova, páchatel', riaditeľstvo

D) Bratislavský kraj, vyšetrovateľ, ohrievač

6. Zakrúžkujte správnu odpoveď. *PZ* a *SR* sú

A) textové skratky.

B) skratkové slová.

C) iniciálové skratky.

D) značky.

7. Uvedte, ako sa nazýva interpunkčné znamienko použité v slove 250-tisíc.

Ukážka č. 2

– Aký milý list napísala lady Conwayová, – povedala slečna Knightová dva dni nato, keď kládla podnos s raňajkami pred slečnu Marplovú. – Pamätáte sa, že som vám o nej rozprávala? Len jej občas, – poklopkala sa po čele, – trochu preskakuje. Má zlú pamäť. Nie vždy spozná svojich príbuzných a odháňa ich.

– V skutočnosti to môže byť múdrosť, a nie strata pamäti, – poznamenala slečna Marplová.

– No, no, dnes sme voľajakí roztatárení, – zahriakla ju slečna Knightová. – Trávi zimu v Llandudne v hoteli Belgrave. Taký pekný hotel. Je tam nádherný park a veľmi pekná zasklená terasa. Bola by strašne rada, keby som ta za ňou prišla. – Vzdychla si.

Slečna Marplová sa posadila na posteli.

– Ale prosím, – povedala, – **ak vás ta volajú... ak vás tam potrebujú a vy by ste rada šli...**

– Kdeže, o tom nemôže byť ani reči! – zvolala slečna Knightová. – Ach, to by mi ani na um nezišlo! Veď čo by na to povedal pán Raymond West? Vysvetlil mi, že tu u vás ostanem možno nastálo. Ani vo sne by mi nenapadlo nedodržať záväzky. To pozvanie som vám spomenula len tak mimochodom, takže si nerobte starosti, moja milá, – dodala a potľapkala slečnu Marplovú po pleci.

(Agatha Christie: 3x slečna Marplová)

8. Podľa mena autorky a hlavných postáv v ukážke č. 2 určte, o aký žáner ide.

9. Zakrúžkujte správnu možnosť. Z ukážky č. 2 vyplýva, že:

- A) lady Conwayovej *preskakuje*. C) lady Conwayová nemá rada svojich príbuzných.
B) slečna Marplová má zmysel pre humor. D) slečna Marplová pozná lady Conwayovú.

10. Vyká slečna Marplová vo zvýraznenej časti ukážky č. 2 slečne Knightovej správne? Zakrúžkujte správnu odpoveď. ÁNO/NIE

11. Uvedte, na koho odkazuje slečna Knightová v ukážke č. 2 slovami *sme voľajakí roztatárení*.

12. Z uvedených slov vypíšte jedno, ktoré patrí k inému slovnému druhu než ostatné. Zohľadnite kontext ukážky. *milý, nádherný, pekný, príbuzný, zlý*

13. Uvedte, podľa akého vzoru skloňujeme priezvisko Conwayová.

14. Z ukážky č. 2 vypíšte jednočlennú vetu.

Ukážka č. 3

Maša Haľamová: Vyznanie

Jar sa prebúdzza spod snehu, v
kosodrevine vták.
Komu dám svoju nehu?
V doline píska vlak.

Hory sa váľajú v slnci
a orol kolotá.
Boh varí v ohromnom hrnci elixír
života.

Kam pôjdem? Svet je široký.
Na východ? Západ? Juh?
Ženú sa jarné potoky, pod
skalou drieme pstruh.

Za tebou pôjdem ako prv, zas
plachá ako laň.
Mám novou jarou novú krv a
ty máš teplú dlaň.

Kam pôjdem? Dívam sa zhora,
dolina preťatá. Hlbiny lákajú
zdola dôverou dieťaťa.

Za tebou pôjdem, nenáhli,
mám v očiach tisíc túh. Na
našom nebi po daždi
farbistej dúhy pruh.

Pracujte s ukážkou č. 3

15. Ktoré tvrdenie o básni M. Haľamovej neplatí? Odpoveď zakrúžkujte.

A) Báseň má prvky ľúbostnej lyriky.

C) Báseň má prvky spoločenskej lyriky.

B) Báseň má prvky reflexívnej lyriky.

D) Báseň má prvky prírodnej lyriky.

16. V prvých troch strofách básne sa ukážkovo striedajú dva slohové postupy. Uvedte názvy oboch.

.....

17. Z prirovnania *plachá ako laň* vytvorte metaforu.

18. Autorka *našla/venašla* odpoveď na otázku *Komu dám svoju nehu?* Zakrúžkujte správnu možnosť.

19. Tvar *ženú sa* vo verši *Ženú sa jarné potoky* napíšte v neurčitku.

20. Z ukážky č. 3 vypíšte podstatné meno mužského rodu, ktoré môžeme skloňovať aj ako životné podstatné meno, aj ako neživotné podstatné meno.

.....

21. Otázku *Kam pôjdem?* vyslovíme *s/so* melódiou. Doplňte správnu odpoveď.

Koniec testu

riešenie

1. Doplňte chýbajúce písmená a interpunkciu.

Na úvod musím povedať, že som nikdy nechcel byť učiteľom.

Moja mamička bola učiteľkou (slovenský jazyk – hudobná výchova). Tým sa to vysvetľuje. Dokonca učila aj mňa.

Celý život niekoho učím. (Najčastejšie sám seba.) V deviatej triede som čítaním pod lavicou (beatnici, Mitana, Osamelí bežci, Válek) „učil“ prepadlíkov a iných výtržníkov obľúbiť si poéziu a literatúru vôbec.

Aj vojenčinu za bývalého režimu som mal pedagogickú: celý rok som „učil“ rómskych chlapcov čítať, písať, počítať, to, že je zemeguľa guľatá (dnes to opäť nie je isté, však?) a že prezidentom už dávno nie je Klemen Gotvál ani Gustáv Huska.

Môj najväčší pedagogický úspech bol žiak Žiga, ten, čo sa pri preberaní žoldu podpisoval X X X. Po čase som ho pristihol, ako pod lavicou píše 20-stranový list snúbenici do osady.

Po tejto škole života som pokračoval v impulzívnom + intuitívnom + improvizovanom vyučovaní ďalej: „učil“ som mimoriadne talentované deti, žiakov na základných školách, deti s diagnózou autizmu a Aspergerovho syndrómu, seniorov v univerzite III. veku, „učil“ som maturantov, podnikateľov, autorov, učiteľov...

Po štyridsiatke, keď som pocítil prudkú potrebu učiť samého seba, som si urobil doktorát, a pri tej príležitosti som tri roky prednášal na vysokej škole. Občas prijmem pozvanie zo škôl a prídem „odučiť“ látku, o ktorú ma požiadajú.

(D. Hevier: Kreatívne a inovačné vzdelávanie v literatúre – skrátene)

Ukážka č. 1

V Bratislave ukradli 32 obrazov za vyše 250-tisíc eur

Zlodej odcudzil umelecké diela z administratívnej budovy na Galvaniho ulici v Bratislave.

BRATISLAVA: V nedeľu neznámy páchatel ukradol 32 umeleckých obrazov rôznych veľkostí v hodnote 256 900 eur. „Doposiaľ neznámy páchatel vošiel dňa 16. 04. 2023 bez použitia násilia do priestorov administratívnej budovy na Galvaniho ulici. V jednej z miestností doposiaľ neznámym predmetom poškodil sadrokartónovú stenu, ktorá oddeľovala miestnosť od vedľa nej situovaného ateliéru, do ktorého následne vošiel,“ informovala dnes krajská polícia na sociálnej sieti.

Nielen obrazy

Uviedla, že okrem obrazov odcudzil aj horský bicykel zn. Scott, paddleboard, ohrievač a vlhkomer. „Celková škoda, ktorá bola v tomto prípade spôsobená, bola vyčíslená na 256 900 eur,“ priblížili muži zákona.

„Zo strany vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave bolo začaté trestné stíhanie vo veci obzvlášť závažného zločinu krádeže. Vo veci prebieha intenzívne vyšetrovanie ako aj pátranie po páchateloch a odcudzených veciach,“ ubezpečuje polícia.

So žiadosťou o pomoc sa obracia aj na verejnosť, aby jej pri pátraní po odcudzených obrazoch ľudia pomohli. „V prípade, ak občania disponujú informáciami, ktoré by viedli k vypátraniu umeleckých obrazov zobrazených na priložených fotografiách, touto cestou ich žiadame, aby nás kontaktovali prostredníctvom bezplatného čísla polície 158, prípadne tak urobili formou súkromnej správy na FB Polícia SR Bratislavský kraj,“ apelujú policajti na obyvateľov.

(<https://www.aktuality.sk/>)

2. Uvedte, k akému slohovému postupu zaradujeme ukážku č. 1. ...**informačný**...

3. Uvedte, z koľkých viet sa skladá nasledujúce súvetie.

Celková škoda, ktorá bola v tomto prípade spôsobená, bola vyčíslená na 256 900 eur. ...z dvoch.....

4. Z posledného odseku ukážky č. 1 vypíšte tri synonymá slova *verejnosť*.

.....**ľudia, obyvatelia, občania**

5. V ktorej možnosti sa nachádza *zdrúžené pomenovanie, odvodené slovo a zložené slovo*? Na poradí nezáleží!

C) krajské riaditeľstvo, zlodej, zločin

C) horský bicykel, vlhkomer, ohrievač

D) administratívna budova, páchatel, riaditeľstvo

D) Bratislavský kraj, vyšetrovateľ, ohrievač

6. Zakrúžkujte správnu odpoveď. PZ a SR sú

A) textové skratky.

B) skratkové slová.

C) iníciaľové skratky.

D) značky.

7. Uvedte, ako sa nazýva interpunkčné znamienko použité v slove 250-tisíc. ...**spojovník**..

Ukážka č. 2

– Aký milý list napísala lady Conwayová, – povedala slečna Knightová dva dni nato, keď kládla podnos s raňajkami pred slečnu Marplovú. – Pamätáte sa, že som vám o nej rozprávala? Len jej občas, – poklopkala sa po čele, – trochu preskakuje. Má zlú pamäť. Nie vždy spozná svojich príbuzných a odháňa ich.

– V skutočnosti to môže byť múdrosť, a nie strata pamäti, – poznamenala slečna Marplová.

– No, no, dnes sme voľajakí roztatárení, – zahriakla ju slečna Knightová. – Trávi zimu v Llandudne v hoteli Belgrave. Taký pekný hotel. Je tam nádherný park a veľmi pekná zasklená terasa. Bola by strašne rada, keby som ta za ňou prišla. – Vzdychla si.

Slečna Marplová sa posadila na posteli.

– Ale prosím, – povedala, – **ak vás ta volajú... ak vás tam potrebujú a vy by ste rada šli...**

– Kdeže, o tom nemôže byť ani reči! – zvolala slečna Knightová. – Ach, to by mi ani na um nezišlo! Veď čo by na to povedal pán Raymond West? Vysvetlil mi, že tu u vás ostanem možno nastálo. Ani vo sne by mi nenapadlo nedodržať záväzky. To pozvanie som vám spomenula len tak mimochodom, takže si nerobte starosti, moja milá, – dodala a potľapkala slečnu Marplovú po pleci.

(Agatha Christie: 3x slečna Marplová)

8. Podľa mena autorky a hlavných postáv v ukážke č. 2 určte, o aký žáner ide.

.....román (detektívny)

9. Zakrúžkujte správnu možnosť. Z ukážky č. 2 vyplýva, že:

C) lady Conwayovej *preskakuje*.

C) lady Conwayová nemá rada svojich príbuzných.

D) **slečna Marplová má zmysel pre humor.**

D) slečna Marplová pozná lady Conwayovú.

10. Vyká slečna Marplová vo zvýraznenej časti ukážky č. 2 slečne Knightovej správne? Zakrúžkujte správnu odpoveď. ÁNO/NIE (vy by ste RADI šli)

11. Uveďte, na koho odkazuje slečna Knightová v ukážke č. 2 slovami *sme voľajakí roztatárení*.

.....na slečnu Marplovú.....

12. Z uvedených slov vypíšte jedno, ktoré patrí k inému slovnému druhu než ostatné. Zohľadnite kontext ukážky. *milý, nádherný, pekný, príbuzný, zlý*

.....príbuzný.....

13. Uveďte, podľa akého vzoru skloňujeme priezvisko *Conwayová*.pekný.....

14. Z ukážky č. 2 vypíšte jednočlennú vetu. **Taký pekný hotel.**

15.

Ukážka č. 3

Maša Haľamová: Vyznanie

Jar sa prebúda spod snehu,
v kosodrevine vták.
Komu dám svoju nehu?
V doline píska vlak.

Hory sa váľajú v slnci
a orol kolotá.
Boh varí v ohromnom hrnci
elixír života.

Kam pôjdem? Svet je široký.
Na východ? Západ? Juh?
Ženú sa jarné potoky,
pod skalou drieme pstruh.

Za tebou pôjdem ako prv,
zas plachá ako laň.
Mám novou jarou novú krv
a ty máš teplú dlaň.

Kam pôjdem? Dívam sa zhora,
dolina preťatá. Hlbiny lákajú
zdola dôverou dieťaťa.

Za tebou pôjdem, nenáhli,
mám v očiach tisíc túh.
Na našom nebi po daždi
farbistej dúhy pruh.

Pracujte s ukážkou č. 3

15. Ktoré tvrdenie o básni M. Haľamovej neplatí? Odpoveď zakrúžkujte.

C) Báseň má prvky ľúbostnej lyriky.

C) Báseň má prvky spoločenskej lyriky.

D) Báseň má prvky reflexívnej lyriky.

D) Báseň má prvky prírodnej lyriky.

16. V prvých troch strofách básne sa ukážkovo striedajú dva slohové postupy. Uvedte názvy oboch.

.....**opisný, rozprávací**.....

17. Z prirovnania *plachá ako laň* vytvorte metaforu. napr. **uväznená v tele plachej lane**....

18. Autorka **našla/venašla** odpoveď na otázku *Komu dám svoju nehu?* Zakrúžkujte správnu možnosť.
(za tebou pôjde...)

19. Tvar *ženú sa* vo verši *Ženú sa jarné potoky* napíšte v neurčitku.**hnať sa**.....

20. Z ukážky č. 3 vypíšte podstatné meno mužského rodu, ktoré môžeme skloňovať aj ako životné podstatné meno, aj ako neživotné podstatné meno.**vták**.....

21. Otázku *Kam pôjdem?* vyslovíme *s/so***klesavou**.. melódiou. Doplňte správnu odpoveď.

Koniec testu